

УДК 339.9: 658.012.32

Цабегей П.В., магістрант спеціальності 073 Менеджмент

Науковий керівник: Амоша О.І., д.е.н., професор кафедри менеджменту

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Війна та пандемія COVID-19 суттєво вплинули на експортну діяльність українських підприємств:

Втрати підприємств через військові дії та військовий стан та їх вплив на виробництво та ланцюжок постачань значно обмежують можливості експорту. Впровадження воєнного стану в певних регіонах вплинув також на можливості та обсяги експорту, оскільки створило додаткові виклики для логістики та здійснення міжнародних операцій. На обсяги зовнішньої торгівлі вплинули й заходи, прийняті урядом України щодо тимчасового обмеження низки видів експорту [1].

Окрім того, пандемія COVID-19 також призвела до змін у міжнародних логістичних ланцюгах. Закриття кордонів, обмеження перевезень та зміни в умовах перевезень вплинули на транспортування товарів та доставки, що призвело до складнощів у виконанні зобов'язань перед партнерами. Введення карантинних обмежень та локдаунів в інших країнах призвело до зменшення попиту на деякі види товарів та послуг. Це викликало проблеми з реалізацією готової продукції та можливостями збільшення обсягів експорту.

Незважаючи на це, деякі українські підприємства змогли адаптуватися до нових умов і навіть знайти нові можливості на змінених ринках умов. Деякі галузі експорту виявилися більш стійкими до наслідків пандемії та воєнного стану.

Загалом, пандемія та війна в Україні значно ускладнили експортну діяльність українських підприємств, проте, в той же час, це створило виклик для пошуку нових можливостей і розвитку експорту в майбутньому. Чимало при цьому безумовно залежить від специфіки галузі та поточних технологічних та організаційних можливостей підприємства [2, 3].

І в таких умовах саме проектний менеджмент, як методологія управління в організаціях, може ефективно сприяти розвитку експорту українських підприємств [4, 5]. Можна визначити кілька шляхів, як це може відбутися:

- Планування міжнародних проєктів. Проектний менеджмент надає ефективні інструменти для планування міжнародних експортних проєктів, включаючи аналіз ринку, визначення конкурентоспроможності, розробку стратегій збуту та підготовку міжнародних маркетингових кампаній.

- Управління ресурсами. Проектний менеджмент допомагає управляти ресурсами підприємства для забезпечення успішності експортних проєктів. Це може включати управління фінансами, кадрами, матеріальними і технічними ресурсами та іншими аспектами, які є необхідними для здійснення експортних операцій.

- Ризик-менеджмент. Проектний менеджмент допомагає ідентифікувати, аналізувати та управляти ризиками, пов'язаними з експортними проєктами. Це охоплює аналіз потенційних загроз та виявлення способів мінімізації ризиків для забезпечення успішного виконання проєктів.

- Ведення проєктної документації: Проектний менеджмент включає в себе створення необхідної документації для керування та моніторингу проєктів, що може

бути корисним при експортних операціях, де потрібно вести детальний облік договорів, угод, логістичних та митних процедур тощо.

- Моніторинг та оцінка результатів: Проектний менеджмент надає методики для моніторингу та оцінки результатів експортних проектів, що дозволяє вчасно коригувати стратегію та дії для досягнення найкращих результатів.

В даний час українські підприємства мають можливість здійснювати розвиток своєї експортної діяльності за різними проектами. Ось деякі з них:

1. Розширення географії експорту. Українські компанії можуть звернути увагу на нові ринки збуту, особливо в країнах-еміратах та на ринках країн Азії. Розширення географії експорту дозволить диверсифікувати ризики та уникнути залежності від певних ринків.

2. Підвищення якості продукції. Зосередження уваги на підвищенні якості продукції та послуг допоможе з легкістю дотримуватися вимог здоров'я та безпеки, які є ключовими у багатьох країнах. Це також дозволить конкурувати за якість, а не тільки за ціною.

3. Розвиток високотехнологічних виробництв. Спеціалізація на високотехнологічних виробництвах може стати ключовим напрямком для розвитку експортних зусиль. Експорт інноваційних та високотехнологічних товарів може принести значний прибуток та підвищити конкурентоспроможність підприємства.

4. Пошук нових бізнес-партнерств. Укладення стратегічних партнерських угод з іноземними компаніями може допомогти встановити стабільне співробітництво та розвивати продуктивні відносини.

5. Ефективне використання міжнародних торгових угод. Зважаючи на те, що Україна має угоди про вільну торгівлю з рядом країн, важливо ефективно використовувати ці можливості для збільшення обсягів експорту.

6. Розвиток логістики та транспортної інфраструктури. Вдосконалення транспортної інфраструктури та логістичних послуг може виявитися важливим для зниження витрат та підвищення ефективності експортних операцій.

Таким чином, проектний менеджмент може ефективно сприяти розвитку експорту українських підприємств, допомагаючи їм керувати та реалізовувати міжнародні проекти більш ефективно та успішно.

Перелік посилань

1. Станіславик О.В., Коваленко О.М.(2023) Проблемні аспекти управління ефективністю експортної діяльності вітчизняних підприємств в умовах військового стану. *Economics. Finances. Law.. № 3*. С.16-21
2. Гринько П.О. (2020) Організаційно-економічний механізм управління транспортно-логістичним обслуговуванням промислового підприємства: дис. ... доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка. Харків, 2020. 241 с.
3. Лопатовський В.Г., Новицький О.В. (2022) Стратегічні орієнтири підвищення ефективності експортно-імпорتنних операцій в системі забезпечення економічної безпеки підприємств. *Innovation and Sustainability. № 4*. С. 139-146.
4. Скорик О.О. (2017) Методологічні основи управління міжнародними проектами. *Інвестиції: практика та досвід. № 4*. С. 19-24.
5. Гордєєва І.О. (2023) Мілітарні фактори впливу на проектну діяльність в Україні. *Бізнес-аналітика в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю: матеріали Х Міжнародної наук.-практ. конф.. м. Київ, 16 берез. 2023 р. Київ. С.163-166*